

Чередніченко Анастасія Олексіївна
студент гр. ЕКб-1-1804.0д, ФІТУ, КУБГ, м. Київ
Науковий керівник: д. е. н., професор Ушенко Н. В.

СТАЛІЙ РОЗВИТОК ТА «ЗЕЛЕНИЙ» БІЗНЕС В УКРАЇНІ: МОНІТОРИНГ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИМІРІ

Все більшої актуальності, значення та ваги у світі набувають моделі сталого розвитку, «зелених» економіки та бізнесу, трансформованих з урахуванням сучасних тенденцій. Малий і середній бізнес в Україні є однією з потужних соціально-економічних сил, яка забезпечує роботою більшість найманих працівників в економіці країни та передбачає випуск такого обсягу продукції, що перевищує половину обсягу загальної продукції.

Метою дослідження є аналітична оцінка економізації природних ресурсів, ринкових позицій та формування платформи системних взаємодій природо-ресурсного та ринкового циклів розвитку.

Загально визнано розуміти «зелений» бізнес» як бізнес, який намагається мінімізувати вплив на навколишнє середовище, на екологію, та прагне до використання відновлювальних ресурсів.

«Зелений» бізнес охоплює три найважливіші складові сталого розвитку [1]:

– екологічна – природно-ресурсний потенціал, що використовується в процесі комерційної діяльності, який не повинен зменшуватись або руйнуватись;

– соціальна – задоволення індивідуальних потреб людства екологічним чином, тобто підвищуючи якість виробленої продукції і наданих послуг, знижуючи шкідливий вплив антропогенної діяльності на довкілля;

– економічна – отримання фінансової вигоди від упровадження зелених технологій, в основі яких лежать сонячна енергія, енергія вітру, геотермальні джерела, тверді побутові відходи, біомаса. Тобто реалізують компанії, які здійснюють виробництво екологічних товарів та послуг.

В сучасних умовах важливу роль відіграють природні ресурси. Їх використання є базисом для багатьох галузей економіки.

Вчений Сундук А. М. у дослідженні акцентує увагу, що в сучасних умовах природний ресурс стає важливим елементом формування платформи взаємодій, при цьому проявляє ряд системних характеристик, які можуть формуватися і обумовлюватися умовами економічного середовища. При цьому аналітично демонструє, що актуальною системною характеристикою є зменшення сировинних характеристик і посилення ринкових. А платформенний ринок визначає як певне середовище з необхідною інфраструктурою для поліпшеної взаємодії різних суб'єктів (зокрема, природних ресурсів і бізнесу) з метою реалізації спільних цінностей [2, с. 74].

У продовження цього напряму дослідження проведемо аналіз взаємозалежності природо-ресурсного та ринкового циклів розвитку у платформі системних взаємодій у регіональному вимірі.

Кожен регіон України має різний темп розвитку та різне фінансування, тобто має різний рівень економізації. Для визначення рівня економізації природних ресурсів у регіоні було використано наступний інформаційно-аналітичний базис:

1. Значення показників для розрахунку коефіцієнтів формування платформених ринків по регіонах України: валовий регіональний продукт, доходи бюджетів (без трансфертів), капітальні інвестиції, прямі іноземні інвестиції.

2. Питома вага регіону до рівня країни за відношенням показників: показник регіону/показник країни.

3. Розрахунок нормованих (стандартизованих) значень регіонів України за формулою:

$$Z = m * ПВ$$

де Z – форма нормованих (стандартизованих) значень показників регіонів;

m – число регіонів, од.;

ПВ – значення питомої ваги показників регіонів.

4. Інтегральні величини для регіонів держави обчислено як середні арифметичні значень стандартизованих показників. Розраховуються для показників оцінки платформених ринків та проводяться за формулою:

$$Z_i^* = \frac{Z_{i1} + Z_{i2} + \dots + Z_{ij} + \dots + Z_{in}}{n}, i = 1 \dots m$$

де Z_i^* – інтегральна оцінка показників регіонів;

$Z_{i1}, Z_{i2}, Z_{ij}, Z_{in}$ – стандартизовані показники регіонів;

n – число неспівставних показників;

i – порівнювана величина;

m – число регіонів ($i = 1 \dots m$).

У результаті проведеного дослідження та розрахунку коефіцієнту формування платформених ринків були отримані такі показники, що зображені на рис. 1.

Проведені розрахунки показали, що в загальнодержавному вимірі коефіцієнт формування платформених ринків за 2018 р. склав 0,1649. Можна констатувати, що рівень розвитку платформених ринків в Україні та її регіонах не є задовільним. За окремими параметрами спостерігаються негативні явища і тенденції, які позначаються на загальному стані економіки. Загалом існуючий стан справ не сприяє розвитку взаємодій між природним ресурсом і ринком. Максимальні показники притаманні м. Києву (0,9982) і Дніпропетровській області (0,4280). Подібні високі значення коефіцієнтів пояснюються вагомих зосередженням в межах цих регіонів ринкового потенціалу і природних ресурсів. В масштабі країни саме ці регіони виступають сприятливими для розвитку платформених ринків.

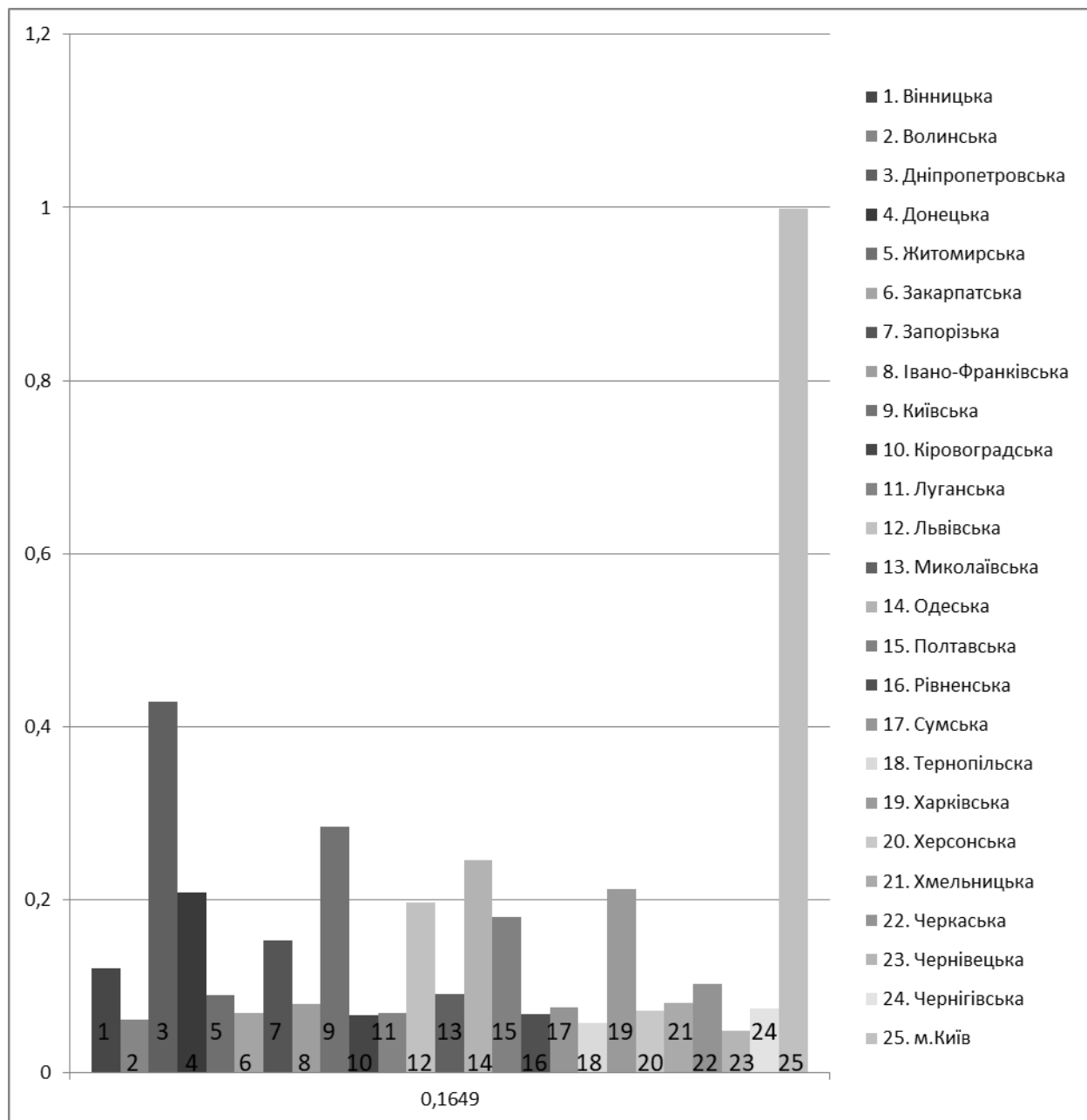

Рис. 1. Коефіцієнти формування платформених ринків по регіонам України у 2018 р.

Південні і західні регіони мають в перспективі вагомі передумови до поліпшення показників розвитку платформених ринків. На Заході України широко вирубують ліси, які в основному продають необробленими за кордон, а необроблена сировина автоматично формує нижчу ціну. Задля інтенсифікації соціально-економічного розвитку цих регіонів може бути започаткування нових бізнес-проектів в тих сферах і процесах, що притаманні цим регіонам. Можливим є і питання посилення транскордонного співробітництва (центри, бізнес-хаби) – це потенційно значимий напрям прискорення процесів місцевого економічного розвитку для регіонів, що межують з іншими державами.

Аналізуючи ресурсно-забезпечуючі ланцюги взаємодії земельно-ресурсного потенціалу та потреб платформеного розвитку можна зробити висновок, що існуючі підходи для цієї перспективної мети вже застарілі, тому не повністю враховують всі можливості природоресурсної бази. Концепція сталого розвитку є однією з найбільш адекватних наукових напрямів, реалізація якого дасть змогу досягти еколого-збалансованого розвитку при позитивних економічних показниках. Не зважаючи на постійну генерацію нових наукових напрямів, течій і засобів збалансування глобальних показників, принцип сталості забезпечує передумови стабільного розвитку і зростання за умови збереження навколишнього середовища, а аналіз показників економізації природних ресурсів дає можливість об'єктивувати стан та встановлювати реалістичні перспективи у цій площині.

Список використаних джерел:

1. Герасименко Ю. В. Розвиток «зеленого» бізнесу в контексті енергетичної та екологічної безпеки держави // Збірник наукових праць ВНАУ. 2012. № 1 (56). Т. 2. URL: <http://econjournal.vsau.org/files/pdfa/624.pdf>.
2. Сундук А. М. Можливості інтеграції природного ресурсу до зони впливу ринку / Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Херсон, 28 квітня 2020 р. Херсон: Видавництво ФОП Вишемирський В. С., 2020. С. 73-76.